

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ
АВІАЦІЙНИЙ
ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ
АРХІТЕКТУРИ,
БУДІВНИЦТВА ТА
ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА
КОМП'ЮТЕРНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ДИЗАЙНУ
І ГРАФІКИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
III міжнародної
науково-практичної
конференції

ДИЗАЙН У ПРОСТОРИ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

DESIGN IN THE SPACE
OF NEW TECHNOLOGIES

Київ

27 лютого 2026р

ДИЗАЙН У ПРОСТОРИ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

УДК 745/749

ЮВЕЛІРНИЙ ДИЗАЙН У СИСТЕМІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ. ЕТАП ВИБОРЮВАННЯ ПРАВА НА ІСНУВАННЯ

Романенкова Юлія, доктор мистецтвознавства, професор, кафедра теорії та історії мистецтва, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, Україна, м. Київ
Julia_Romanenkova@ukr.net

Abstract. *The text updates the issue of the prospects of jewelry design as a specialization in the educational space of Ukraine in the face of today's challenges. It highlights a number of reasons for the current decline of the jewelry design sphere in the country's artistic environment, starting with the field of education.*

Keywords: *jewellery, art education, fashion industry, accessory design.*

Ключові слова: *ювелірне мистецтво, дизайн, освіта, художник, модна індустрія.*

Вступ. Сучасна мистецька освіта має велику кількість викликів, які пояснюються воєнним станом, вимушеною зміною домінант, трансформацією системи цінностей кожної наступної генерації, еволюцією попиту на певні професії. Серед тих спеціальностей, які багато років входять у ТОП освітніх пропозицій України, можна назвати і дизайн. Але дизайн костюму та аксесуарів став стрімко втрачати позиції. Серед напрямків сфери дизайну аксесуарів, і ювелірний дизайн, що останніми роками переніс згасання через низку причин, які і є в фокусі уваги інтересу даної розвідки.

Результати досліджень. Із початком повномасштабної війни в Україні система цінностей кожного громадянина держави докорінно змінилася. І, звісно, домінантами перестало бути все, що можна віднести до індустрії розкоші, до якої належить ювелірне мистецтво: фешн-індустрія має одним з найзначніших сегментів саме дизайн аксесуарів, у тому числі – прикрас. Але під час війни, звісно, попит на це стрімко знизився. Зниження попиту на ювелірні твори спричиняє і призупинення виставкової діяльності майстрів, народження нових брендів, профільних організацій тощо. Крім війни з її вбивчими реа-

---

Секція 4: Дизайн костюму

ліями на фактор занепаду ювелірної індустрії впливає і зростання цін на всі супутні необхідні для функціонування компоненти – сировину, обладнання, оренду приміщень. Серйозно впливає на ситуацію і міжнародна колаборація – адже з українського ринку зникла лєвова частка зарубіжних партнерів, бо занадто великі ризики і збитки. Відповідно, втрачає свої позиції і ювелірний дизайн як освітня пропозиція. Варто зауважити, що станом на сьогодні в Україні так і не існує самостійної спеціальності, яка б була зосереджена на суто ювелірному дизайні – ця галузь по сьогодні є сегментом інших спеціалізацій, існуючи переважно лише в окремих освітніх програмах (ОП) в межах дизайну костюму та аксесуарів чи декоративного мистецтва та ремесел. І фахівця «замкненого циклу», який би був спроможним створити ювелірний виріб від задуму до реалізації в матеріалі, готують у дуже малій кількості навчальних закладів. Історією стали луганський центр підготовки художників-ювелірів, освітні пропозиції Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, де здійснювався набір майбутніх ювелірів два роки, і Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, де було зроблено набір тричі. В усіх цих випадках можна було говорити про спроби підготовки універсального фахівця, який здатен і задумати твір, і розробити дизайн, володіючи відповідним інструментарієм програмного забезпечення, і втілити в матеріалі. Рідко де в ЗВО ставиться за мету задача комплексної підготовки саме художника-дизайнера-практика. Після змін у переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців (2025 р.), переважна більшість спроб перенесено в поле спеціальності В3 – «Декоративне мистецтво та ремесла», що докорінно змінює акценти [2]. Освітні програми, якими пеедбачено підготовку фахівців у галузі художнього металу, в тому числі й ювелірного мистецтва, є в Київській академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, Львівській Академії Мистецтв, одеській Академії ювелірного мистецтва (недержавний заклад, що скоріше є центром фахової підготовки [1]). У межах узагальнених програм із декоративного мистецтва, а інколи й інших спеціальностей, відбуваються експерименти з художниками-ювелірами у Вижниці, Києві, Косові, Харкові. Проте підготовка в межах дизайну відійшла на дальній план, а це означає, що знову посиляться розрив між практиком, що виступає як ремісник, втілює в життя чужу ідею, та автором задуму, що не знається на програмах галузі ювелірного дизайну та техніках ювелірної справи, матеріалознавстві тощо. Ідея комплексної підготовки фахівців ювелірної справи знову губиться в тумані перспектив.

Висновки. На жаль, серед причин, що призвели до стрімкого занепаду ювелірного дизайну, ювелірного мистецтва загалом, варто згадати і втрату бажання молоді генерації опанувувати фах, який пе-

редбачає значні витрати зусиль і часу. Художник ювелірного профілю, дизайнер ювелірних виробів, саме митець, а не тільки ремісник, має володіти глибокими практичними навичками, теоретичними знаннями. Але ця сфера є індикатором наявності смаку, показником інтелігентності особистості. Адже не дарма навіть далекі від цієї галузі естрадні зірки, кіноактори, в тому числі й вітчизняні (Н.Могилевська, Т.Кароль [3]) пробують себе в ювелірному дизайні. Але все треба робити професійно, маючи для цього необхідні знання та досвід. Відновлення зацікавлення та попиту в галузі було б ознакою одужання покоління, а існування, хоча б точкова увага до справи дає надію на її відродження.

Список використаних джерел:

1. Академія ювелірного мистецтва. URL: <https://aja.048.ua/> (дата звернення: 27.01.2026).
2. ЄДЕБО. URL: <https://surl.li/lslmsm> (дата звернення: 27.01.2026).
3. Наталія Могилевська анонсувала власну колекцію прикрас... URL: <https://surl.li/vkdm1f> (дата звернення: 27.01.2026).

